

LETNI NAČRT DELA INŠPEKTORATA RS ZA INFRASTRUKTURO ZA LETO 2024

KAZALO

1 UVOD	1
2 ORGANIZACIJA IN KADRI	2
2.1 ORGANIZACIJA	2
2.2 KADRI	3
3 FINANČNI NAČRT	3
4 INŠPEKCIJA ZA CESTNI PROMET	5
4.1 NADZORI INŠPEKCIJE ZA CESTNI PROMET	6
4.1.1. Nadzor prevoznikov potnikov in blaga v cestnem prometu	6
4.1.2. Nadzorni nad spoštovanjem socialne zakonodaje in preverjanje pogojev za izvajanje prevozov na sedežu prevoznikov	8
4.1.3. Nadzor delavnic za kontrolo tahografov	7
4.1.4. Nadzor prevozov nevarnega blaga	8
4.1.5. Nadzor strokovnih organizacij za tehnične preglede vozil, tehničnih služb za homologacijo vozil in registracijski organizacij	9
4.1.6. Nadzor izvajanja ukrepov pooblaščenih zastopnikov po odpoklicih vozil preko sistema Rapex, nadzor skladnosti vozil, njihovih delov in opreme, preizkusi po Uredbi (EU) št. 858/2018 in nadzor označevanja pnevmatik	9
4.1.7. Nadzor pooblaščenih organizacij za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil	9
4.1.8. Nadzor pooblaščenih centrov in programov za redno usposabljanje voznikov v sistemu temeljnih kvalifikacij voznikov	10
4.2 OSTALO	11
4.2.1. Usmerjeni in sistematični nadzori Inšpekcije za cestni promet	11
4.2.2. Mednarodno sodelovanje	11
5 INŠPEKCIJA ZA CESTE, ŽELEZNIŠKI PROMET, ŽIČNIŠKE NAPRAVE IN SMUČIŠČA ..	12
5.2 INŠPEKCIJA ZA CESTE	12
5.2.1. Vzdrževalna dela na cestah	12
5.2.2. Varstvo javnih cest	12
5.2.3. Predori	13
5.2.4. Cestninjenje	13
5.2.5. Priključki na državne ceste	13
5.2.6. Zapore cest	14
5.2.7. Obveščanje in oglaševanje ob državni cesti	14
5.2.8. Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave ter ukrepi za umirjanje prometa	15
5.2.9. Zagotavljanje preglednosti na državnih cestah	15
5.2.10. Varna uporaba ceste	15
5.2 INŠPEKCIJA ZA ŽELEZNIŠKI PROMET	16
5.2.1. Vodenje tovornega in potniškega prometa ter vodenje železniškega prometa (infrast.)	16
5.2.2. Gradnja, nadgradnja, obnove in odstranitve železniških objektov	16
5.2.3. Železniška tirna vozila, elektroenergetika ter nadzor nad delom strojevodij	17
5.2.4. Prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu	17
5.2.5. Nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic	17
5.3 INŠPEKCIJA ZA ŽIČNIŠKE NAPRAVE IN SMUČIŠČA	18
5.3.1. Žičniške naprave	18
5.3.2. Smučišča	18
5.4 OSTALO	20
5.4.1. Usmerjeni in sistematični nadzori Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča	20
6 SKUPNE AKCIJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI	21

1 UVOD

Inšpektorat RS za infrastrukturo (v nadaljevanju: inšpektorat) kot organ v sestavi Ministrstva za infrastrukturo opravlja naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem predpisov na področju železniškega prometa, cestnega prometa in prometne infrastrukture za navedeni vrsti prometa ter na področju žičniških naprav in varnosti na smučiščih, naloge inšpekcijskega nadzora nad izvajanjem določb predpisov, ki določajo pravila cestnega prometa in predpisov, izdanih na njegovi podlagi, predpisov, povezanih z delom subjektov, ki usposablajo kandidate za voznike motornih vozil, izvajajo programe za voznike začetnike in izvajajo programe dodatnih izobraževanj in usposabljanj voznikov, predpisov, ki urejajo pogoje za dajanje motornih in priklopnih vozil na trg, njihovo registracijo in udeležbo v cestnem prometu, pogoje za opravljanje nalog tehničnih služb, strokovnih in registracijskih organizacij in predpisov, ki določajo pogoje za prevoz nevarnega blaga v železniškem in cestnem prometu. Poleg tega inšpektorat s svojimi mnenji in pripombami sodeluje v postopkih priprave normativnih aktov na področjih za katere je pristojen z vidika nadzora.

Organiziranje in planiranje dela inšpektorata temelji na programskih ciljih dela Ministrstva za infrastrukturo in dokumentih Evropske unije. Inšpekcijski nadzori se opravljajo z namenom preverjanja spoštovanja zakonskih določb in so usmerjeni predvsem na področja, v okviru katerih se v praksi iz preteklih izkušenj zaznava nespoštovanje predpisov oziroma se zaznavajo težave pri izvajanju le-teh. Posebna pozornost je namenjena področjem, v okviru katerih bi lahko bila, zaradi nespoštovanja predpisov, neposredno ogrožena človeška življenja ali zdravje ljudi ter storjena večja materialna škoda.

V okviru inšpektorata delujeta dve inšpekciji, ki izvajata nadzor na štirih upravnih področjih. Vsako upravno področje ima svoje posebnosti, kar se odraža v načinu izvajanja nadzora in v načinu ukrepanja posamezne inšpekcije. V skladu s tem ima Inšpektorat za vsako upravno področje določene temeljne naloge in ključne besede. Temeljne naloge so segment nadzora znotraj enega upravnega področja, ki je lahko urejeno z enim ali več zakoni. Ključne besede pa so določene glede na posamezne segmente nadzora znotraj temeljnih nalog, pri čemer je lahko ena ključna beseda skupna več temeljnim nalogam. Inšpektorat vsako leto za posamezno inšpekcijo oziroma upravno področje znotraj inšpekcije v letnem načrtu predvidi število inšpekcijskih pregledov po temeljnih nalogah.

V rednih inšpekcijskih nadzorih bo inšpektorat po obsegu izvajal tako celovite kot tudi tematske inšpekcijske nadzore. Celoviti nadzori na področju dela posamezne inšpekcije se izvajajo z namenom ugotavljanja celotnega pregleda nad zakonitostjo in strokovnostjo zavezanca. Tematski nadzori se pri zavezancih opravljajo le na določenem delu področja posamezne inšpekcije, ki z vidika uresničevanja posameznega materialnega predpisa predstavlja posebno problematiko ali pa z namenom pridobivanja podatkov o realnem stanju (posnetek stanja) na določenem upravnem področju. V ta namen se vsako leto za posamezno inšpekcijo predvidi število inšpekcijskih pregledov, ki lahko temeljijo na večjem številu predpisov. Glede na način izvedbe bo inšpekcija opravljala tako napovedane kot tudi nenapovedane inšpekcijske preglede. Z namenom preverjanja, ali so zavezanci v odrejenem roku uresničili oziroma izpolnili odredjene upravne inšpekcijske ukrepe za odpravo pomanjkljivosti in nepravilnosti pa se bodo izvajali tudi kontrolni inšpekcijski pregledi.

Inšpektorat bo obravnaval prejete prijave, pobude, pritožbe in obvestila fizičnih ali pravnih oseb in v primeru obstoja domnevne kršitve zakonodaje, uvedel izredne inšpekcijske nadzore.

Inšpektorat bo izvedel različne usmerjene akcije na področjih, kjer so bile v preteklem obdobju ugotovljene večje nepravilnosti in na področjih, kjer na novo nadzor določa sprememba posamezne področne zakonodaje. Glede na področje nadzora se bo inšpektorat aktivno vključeval v skupne akcije različnih inšpektoratov v Republiki Sloveniji in s tem nadaljeval že vzpostavljeno prakso.

2 ORGANIZACIJA IN KADRI

2.1 ORGANIZACIJA

Inšpektorat, ki deluje kot organ v sestavi Ministrstva za infrastrukturo vodi in predstavlja glavna inšpektorica. Inšpektorat ima sedež v Ljubljani, Vožarski pot 12.

Za strokovno, učinkovito, racionalno in usklajeno izvrševanje nalog ter za učinkovit notranji nadzor nad opravljanjem nalog na posameznih ožjih delovnih področjih, so v inšpektoratu organizirane naslednje notranje organizacijske enote:

- Inšpekcija za cestni promet
- Inšpekcija za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča.

Naloge strokovne pomoči pri upravljanju inšpektorata opravlja zanj na področju kadrovske službe, službe javnih naročil in deloma finančne službe resorno ministrstvo, naloge na področju zagotavljanja pogojev za delo inšpektorata kot celote, naloge pravne pomoči pri vodenju inšpekcijskih postopkov, postopkov o prekrških in drugih podobnih postopkov, naloge enotnega delovanja administracije ter dela na področju upravljanja z dokumenti in dokumentarnim gradivom za celoten inšpektorat pa opravljajo zaposleni v inšpektoratu sami.

Naloge na področju zagotavljanja pogojev za delo inšpektorata kot celote so vezane na pridobitev in vzdrževanje oziroma upravljanje z osnovnimi sredstvi (vozila, računalniška in druga oprema, potrebna za nadzor, računalniški programi in urejanje poslovnih prostorov), drugih sredstev in opreme potrebnih za ustrezno in varno opravljanje delovnih nalog vseh zaposlenih (osebna varovalna oprema, delovna oprema). Inšpektorat opravlja delo na 13 lokacijah (na sedežu organa in v 12 inšpekcijskih pisarnah), pri čemer je potrebno za nemoteno poslovanje poskrbeti za zagotovitev ustrezne opremljenosti poslovnih prostorov.

Inšpektorat za evidentiranje in vodenje dokumentarnega gradiva že od leta 2013 uporablja informacijski sistem INSPIS. Informacijski sistem se na podlagi evalvacije dopolnjuje in prilagaja potrebam inšpektorata. Za nemoteno delovanje informacijskih sistemov in računalniške opreme, ki je nujna za uspešno izvajanje delovnih nalog inšpektorata skrbi zaposlen na delovnem mestu sekretarja, ki med drugim opravlja tudi naloge informatika in arhivista.

Inšpektorat RS za infrastrukturo opravlja določene naloge na področju finančnega poslovanja sam, finančna služba Ministrstva za infrastrukturo pa vrši vlogo koordinatorja pri pripravi in izvrševanju proračuna, zanj pripravlja in usklajuje načrt razvojnih programov (NRP), opravlja vnose proračuna in zaključnega računa v program APPrA.

Finančno poslovanje zajema poleg finančnega načrtovanja (proračun in načrt nabav/investicij), spremljanja in kontrole porabe finančnih sredstev inšpektorata (zbiranje, urejanje in priprava finančne dokumentacije, priprava zaključnega računa), tudi ravnanje s prejetimi računi, izvedbo izplačil, izvedbo predobremenitev in morebitne prerazporeditve sredstev pred izvedbo plačil in pripravo ter spremljanje dnevnega in mesečnega likvidnostnega načrta plačil. V finančno poslovanje sodijo tudi druge naloge, pomembne za nemoteno delovanje inšpektorata, kot je spremljanje pogodbenih obveznosti, obdelava finančnih dokumentov, ter evidentiranje osnovnih sredstev in priprava letnega popisa.

Naloge pravne pomoči in podpore se nanašajo na nudenje pravne pomoči v zvezi z uporabo materialnih ter procesnih predpisov v inšpekcijskih in postopkih o prekrških. V okviru pravne podpore se oblikujejo predlogi in rešitve za sistemsko izvrševanje inšpekcijskih nadzorov v okviru predpisov, za nadziranje katerih je pristojen inšpektorat. Prav tako se pripravljajo interni akti, spremlja se nastajajoča zakonodaja ter se aktivno sodeluje s strokovnimi službami ministrstva in medresorskimi delovnimi skupinami pri pripravi zakonskih in podzakonskih predpisov.

Pri opravljanju del in nalog inšpektorata nastaja veliko dokumentov in dokumentarnega gradiva, za katerega je potrebno v skladu z veljavno zakonodajo zagotoviti učinkovito, zakonito in enotno evidentiranje, hrambo in uničenje.

2.2 KADRI

Na dan 01.01.2024 je bilo v inšpektoratu zaposlenih 48 javnih uslužbencev, ki štejejo v kadrovski načrt.

Kadrovska struktura zaposlenih po notranjih organizacijskih enotah na dan 01.01.2024 :

- v uradu inšpektorata je zaposlenih 6 javnih uslužbencev kot sledi;
 - glavna inšpektorica,
 - sekretar,
 - 2 podsekretarja,
 - strokovna sodelavka in
 - administratorica,
- v Inšpekciji za cestni promet je zaposlenih 25 javnih uslužbencev kot sledi;
 - direktor inšpekcije za cestni promet,
 - 23 inšpektorjev za cestni promet in
 - administratorica in
- v Inšpekciji za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča je zaposlenih 17 javnih uslužbencev kot sledi;
 - direktorica inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča,
 - 11 inšpektorjev za ceste,
 - 3 inšpektorji za železniški promet ter
 - 2 inšpektorja za žičniške naprave in smučišča.

Kadrovski načrt IRSI v letu 2024 dovoljuje 48 zaposlitev za nedoločen čas.

V letu 2024 bosta do 01.04.2024 izvedeni premestitvi javnih uslužbencev z Ministrstva za infrastrukturo kot sledi:

1- v Inšpekciji za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča :

- dne 05.03.2024 premestitev na prosto delovno mesto inšpektorja za železniški promet in

2- v inšpektoratu :

- dne 01.04.2024 premestitev na prosto delovno mesto višji svetovalec II, I v inšpektoratu.

Dne 01.03.2024 se je v Inšpekciji za cestni promet zmanjšalo število zaposlenih za enega tako, da je do izvedbe javnega natečaja v nadaljevanju leta in izbire kandidata tu zaposlenih 22 inšpektorjev za cestni promet.

3 FINANČNI NAČRT

Proračunska postavka		Realizacija 2023	Sprejeti proračun 2024
130082	Plače na področju prometa	2.376.163	2.548.000
130083	Materialni stroški na področju prometa	320.022	323.673
290910	Investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov	133.553	112.788
153210	Izvrševanje inšpekcijskih odločb na področju prometa	16.591	50.000
153211	Stvarno premoženje – sredstva kupnine od prodaje stvarnega premoženja	13.727	20.000
153212	Odškodnine iz naslova zavarovanj	0	1.500
Skupaj		2.860.056	3.055.961

Plače

Sredstva na proračunski postavki 130082 so namenjena za izplačilo plač zaposlenim na podlagi sprejetih zakonov in pravilnikov, ki urejajo sistem plač v državni upravi, v skladu s sprejeto sistemizacijo delovnih mest v inšpektoratu, s kadrovskim načrtom Mzi in Inšpektorata RS za infrastrukturo in v skladu s sklepi vlade o izplačevanju delovne uspešnosti in dodatkov.

Materialni stroški

Sredstva na proračunski postavki 130083 so namenjena za plačilo stroškov, ki so potrebni za nemoteno delovanje celotnega Inšpektorata RS za infrastrukturo.

V letu 2024 se na proračunski postavki - materialni stroški predvideva poraba za uporabo in vzdrževanje voznega parka, za nabavo osebne varovalne opreme novo zaposlenim in delovne opreme že zaposlenih, za nabavo pisarniškega materiala in galanterije, za plačilo komunikacijskih storitev, za plačilo poštnin, za plačilo stroškov izobraževanja in službenih poti zaposlenih v RS in v tujino, za plačilo stroškov tekočega vzdrževanja programske in druge opreme, za plačilo najemnin in licenčnin pri uporabi programske in druge opreme, za stroške dela študentov in za še druge operativne odhodke.

Investicije in investicijsko vzdrževanje državnih organov

Sredstva na proračunski postavki 290910 so namenjena za nakup osnovnih sredstev (vozil, opreme (pisarniškega pohištva, ostale pisarniške opreme, opreme za hlajenje in ogrevanje ter izvedbo napeljav te opreme), opreme za nadzor prometa, telekomunikacijske opreme in nematerialnega premoženja (licenčne in nelicenčne programske opreme, itd.)) in za plačilo stroškov za vzdrževanje osnovnih sredstev, ki so potrebna za nemoteno delovanje Inšpektorata RS za infrastrukturo. Sredstva, predvidena za investicije in investicijsko vzdrževanje v letu 2024, so bila predvidena v okviru tri-letnega investicijskega projekta z naslovom Investicije in investicijsko vzdrževanje IRSI 2022-2024.

Za vsako posamezno leto se potem pripravi še bolj podroben načrt investicij z dokaj natančnimi zneski posameznih nabav.

V okviru tri-letnega investicijskega projekta z naslovom Investicije in investicijsko vzdrževanje IRSI 2022-2024 so bila za izvedbo investicij in investicijskega vzdrževanja IRSI v letu 2024 predvidena sredstva v višini v višini 119.000 evrov. Ta so bila ob reorganizaciji inšpektorata, dne 01.04.2023 in ob pripravi proračuna 2024-2025 znižana na 112.788 evrov za leto 2024.

V letu 2024 se tako v IRSI, ob nižjih sredstvih od prvotno predvidenih načrtuje nakup štirih novih službenih vozil (avtomobila- baterijskega električnega vozila srednjega razreda, dveh osebnih vozil nižjega srednjega razreda in dostavnega vozila, ki bo po nabavi preurejeno v premično pisarno), nakup 10 tiskalnikov, nakup opreme za nadzor prometa (naprave za merjenje emisij delcev v izpušnih plinih in naprave za zaznavo napak pri delovanju osebnih avtomobilov), nakup mobilnih telefonskih aparatov, potrebnih za zamenjavo v letu 2024 in po potrebi nakup posameznih izrabljenih delov pohištva (mize, stoli, omarice) za zaposlene.

Izvrševanje inšpekcijskih odločb

Sredstva na proračunski postavki 153210 so namenjena za plačilo stroškov, nastalih pri izvrševanju inšpekcijskih odločb in plačilo stroškov, potrebnih za vodenje oziroma nastalih pri vodenju inšpekcijskih postopkov.

Namenska postavka

Sredstva na proračunski postavki 153211 in 153212 so namenjena za plačilo namenske določenih stroškov (za nakup stvarnega premoženja in za plačilo zavarovanj).

V letu 2024 se iz proračunske postavke 153211 Stvarno premoženje – sredstva kupnine od prodaje premoženja načrtuje delno poplačilo stroškov nabave novih vozil, ki jih bodo za različne službene poti uporabljali zaposleni v inšpektoratu. Neuporabljeni sredstva se bodo prenesla v proračun za naslednje leto in bodo prav tako namenjena za plačila pri nabavi stvarnega premoženja – novih oziroma rabljenih vozil, na proračunski postavki 153212 pa za plačilo premij iz naslova zavarovanj.

4 INŠPEKCIJA ZA CESTNI PROMET

Podlaga za organiziranje in načrtovanje dela Inšpekcije za cestni promet (v nadaljevanju inšpekcije/inšpekcija) temelji na programskih ciljih dela Ministrstva za infrastrukturo za leto 2024 in zakonodajnih aktih EU, v katerih so podana določena izhodišča, cilji in naloge za prihodnja obdobja ter poročila in analize dela inšpekcije v predhodnih obdobjih.

Področje dela inšpekcije je določeno v zakonodaji in obsega nadzor nad licencami za opravljanje prevozov blaga in mednarodnih prevozov potnikov in s tem nad prevozi blaga v cestnem prometu in prevozov potnikov v mednarodnem cestnem prometu, nadzor na področju "socialne zakonodaje", nadzor delavnic za tahografe in izdajateljev kartic za digitalne tahografe, nadzor prevozov nevarnega blaga, nadzor tehnične brezhibnosti motornih vozil, skladnosti motornih vozil, njihovih delov in opreme, pooblaščenih strokovnih organizacij za izvajanje tehničnih pregledov motornih vozil, registracijskih organizacij in tehničnih služb za homologacijo, nadzor pooblaščenih organizacij za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil, nadzor pooblaščenih centrov za usposabljanje voznikov in programa rednega usposabljanja voznikov v okviru podaljšanja veljavnosti temeljnih kvalifikacij voznikov, nadzor napotitev voznikov v čezmejnem izvajanju storitev, idr....

V inšpekciji bo naloge inšpekcijskega nadzora v letu 2024 predvidoma opravljalo 23 inšpektorjev za cestni promet, vključno z direktorjem inšpekcije. V inšpekciji na področju nadzora izvajanja predpisanih ukrepov pooblaščenih zastopnikov po odpoklicih motornih vozil preko sistema Rapex dela še ena administrativna delavka. Zaradi potreb dela je bil en inšpektor s 01.02.2024 premeščen na delovno mesto sekretarja v urad glavne inšpektorice IRSI. Zaradi narave dela so inšpektorji teritorialno razporejeni v 9 inšpekcijskih pisarnah na različnih lokacijah po Sloveniji in na sedežu inšpektorata v Ljubljani.

Inšpekcijski nadzor se bo, v okviru pristojnosti in nalog, izvajal neposredno na terenu ter na sedežih prevoznih podjetij, pošiljateljev in prejemnikov nevarnega blaga (ADR), v pooblaščenih strokovnih organizacijah za tehnične preglede motornih vozil, v pooblaščenih organizacijah za preglede brezhibnosti vozil, ki prevažajo nevarno blago, v registracijskih organizacijah, v tehničnih službah, v pooblaščenih organizacijah za poučevanje in usposabljanje kandidatov za vožnjo motornih vozil, v delavnicah za tahografe, v pooblaščenih centrih za usposabljanje po programu temeljnih kvalifikacij voznikov, v pooblaščenih organizacijah za strokovno usposabljanje voznikov za pridobitev certifikatov za prevoz nevarnega blaga, pri pooblaščenih zastopnikih proizvajalcev vozil in na drugih lokacijah, kjer bo potrebno izvajati nadzore glede na pristojnosti po posamezni zakonodaji.

Inšpekcija je zadolžena tudi za koordiniranje dela nadzornih organov (IRSI, FURS, Policija in IRSD) in načrtovanje stalnega skupnega nadzora le-teh na terenu po zakonu s področja prevozov v cestnem prometu in zakonu s področja časov voženj, odmorov in počitkov mobilnih delavcev ter zapisovalne opreme v cestnih prevozi in za pripravo poročil o opravljenih nadzorih na navedenih področjih. Inšpekcija aktivno deluje tudi v medresorskih delovnih skupinah za preprečevanje dela in zaposlovanja na črno, za implementacijo Uredbe 2019/1020 o nadzoru trga in skladnosti proizvodov in za implementacijo Zakona o čezmejnem izvajanju storitev (ZČMIS-1).

Inšpekcija je aktivna v nekaterih evropskih integracijah oziroma organizacijah s področja cestnega prometa (ELA-European Labour Authority, CORTE-(Confederation of Organisation in Road Transport Enforcement), sodeluje pa tudi v skupnih programih usposabljanja in nadzora z drugimi evropskimi inšpekcijami, kjer inšpektorji izmenjujejo izkušnje in dobre prakse pri delu. Prav tako se inšpekcija prizadeva za organizacijo skupnih nadzorov in izmenjavo izkušenj s sorodnimi inšpekcijskimi organi sosednjih držav. S hrvaškimi inšpekcijskimi organi že več let uspešno sodeluje in v skupnih nadzorih izmenjuje izkušnje in prenaša dobre prakse, v zadnjem obdobju pa je inšpekcija pričela sodelovanje še z italijanskimi, madžarskimi, nemškimi in avstrijskimi nadzornimi organi.

4.1 NADZORI INŠPEKCIJE ZA CESTNI PROMET

4.1.1 Nadzor prevozov potnikov in blaga v cestnem prometu

Na področju prevozov blaga v cestnem prometu in prevozov potnikov v mednarodnem cestnem prometu, v okviru svojih pristojnosti, inšpekcija opravlja nadzor nad spoštovanjem določil Zakona o

prevozi v cestnem prometu (ZPCP-2, Uradni list RS, št. 6/16 – uradno prečiščeno besedilo, 67/19, 94/21, 54/22-ZUJPP, 105/22-ZZNŠPP in 18/23-ZDU-10), Zakona o čezmejnem izvajanju storitev (ZČmIS-1, Uradni list RS, št. 40/23), Zakona o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno (ZPDZC, Uradni list RS, št. 32/14, 47/15-ZZSTD, 43/19, 121/21-ZJN-3B, 78/23 - ZORR), Uredbe (ES) št. 1071/09, Uredbe (ES) št. 1072/09, Uredbe (ES) št. 1073/09, Sporazuma INTERBUS, Resolucije CEMT in drugih mednarodnih (bilateralnih) sporazumov o cestnih prevozi oseb in blaga. Na področju vseh prevozov potnikov in blaga v notranjem in mednarodnem cestnem prometu pa inšpekcija izvaja še nadzor nad spoštovanjem določil Zakona o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi v cestnih prevozi (ZDCOPMD, Uradni list RS, št. 45/16 – uradno prečiščeno besedilo, 62/16–popr., 92/20–ZPrCP-E in 153/22) in Zakona o motornih vozilih (ZMV-1, Uradni list RS, št. 75/17 in 92/20–ZPrCP-E).

Cilj: Ugotoviti in preprečiti nezakonito izvajanje prevozov v cestnem prometu ter vzpostaviti enako konkurenčno okolje za vse izvajalce prevozov v cestnem prometu.

a) Nadzor prevozov skupine otrok v notranjem cestnem prometu

Inšpekcijski nadzor bo usmerjen v ciljno (akcijsko) preverjanje izvajanja prevozov šoloobveznih otrok v notranjem cestnem prometu s poudarkom na:

- nadzoru nad časi vožnje, odmori in počitki voznikov ter ravnanjem s tahografii v cestnem prometu in
- ugotavljanju tehnične brezhibnosti motornih vozil za prevoz potnikov v cestnem prometu in
- nadzoru prevozov skupin šoloobveznih otrok v skladu z nacionalnim programom varnosti v cestnem prometu.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 80

b) Nadzor mednarodnih prevozov potnikov

Nadzor prevozov potnikov v mednarodnem cestnem prometu se lahko izvaja samostojno ali v sodelovanju s tujimi nadzornimi organi. Inšpekcijski nadzor bo usmerjen predvsem v preverjanje:

- izpolnjevanja pogojev za opravljanje dejavnosti prevozov potnikov v mednarodnem cestnem prometu (licenca) in zakonitosti izvajanja teh prevozov skladno s predpisanimi dovoljenji,
- izpolnjevanje pogojev za opravljanje prevozov za lastne potrebe ter v okviru navedenega odkrivanja in preprečevanja dela na črno in
- nadzor izvajanja kabotaže.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 90

c) Nadzor tehnične brezhibnosti vozil v cestnem prometu

Nadzor tehnične brezhibnosti vozil v cestnem prometu se večinoma izvaja v koordiniranih nadzorih z drugimi nadzornimi organi (Policija), v skladu z mesečnimi načrti. Mesečno se organizira 4-5 tovrstnih nadzorov na cesti, v katere je vključena večina inšpektorjev za cestni promet. V teh nadzorih bo poudarek na preverjanju:

- tehnične brezhibnosti gospodarskih in drugih motornih vozil, njihovih delov in opreme za udeležbo v cestnem prometu (ZMV-1),
- registracij motornih vozil in uporabe registrskih tablic,
- uporabe predpisane obvezne opreme v vozilih.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 220

d) Nadzor nad spoštovanjem socialne zakonodaje v cestnem prometu

Nadzor prevozov potnikov in blaga na cesti se izvaja pretežno v koordiniranih nadzorih z drugimi sorodnimi nadzornimi organi (Policija, FURS, IRSD), v skladu z mesečnimi načrti. Nadzori se terminsko usklajujejo z mednarodnimi akcijami (npr. Morska deklica, ROADPOL, ECR, ELA) in aktivnostmi mednarodnega sodelovanja. Mesečno se organizira sodelovanje v 4-5 nadzorih na cesti, v katere se vključi večina inšpektorjev za cestni promet, vsak inšpektor je vključen vsaj enkrat v obdobju dveh mesecev.

V skladu z določili direktive in Uredbe o nadzoru izvajanja predpisov o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi, je potrebno v letu 2024 opraviti pregled 3% od vseh delovnih dni voznikov. Na podlagi podatkov o številu vozil za katera velja Uredba 561/06/ES in številu

delovnih dni voznikov ter delitvijo obveznosti preverjanj med inšpekcijo in druge nadzorne organe (Policijo in FURS), je inšpekcija za cestni promet v letu 2024 dolžna opraviti najmanj 15.000 preverjanj delovnih dni voznikov na cesti.

Inšpekcijski nadzor bo usmerjen predvsem v preverjanje:

- spoštovanja predpisov o časih vožnje, o odmorih in počitkih voznikov ter ravnanju s tahografi v cestnem prometu,
- odkrivanje manipulacij s pomočjo tahografa, zlorabo vozniških kartic ali s prirejanjem podatkov,
- izpolnjevanja pogojev za opravljanje dejavnosti prevozov blaga v cestnem prometu (licenca),
- izpolnjevanja pogojev za opravljanje prevozov za lastne potrebe ter v okviru navedenega v odkrivanje in preprečevanje dela na črno,
- zakonitosti izvajanja prevozov blaga v mednarodnem cestnem prometu skladno s predpisanimi dovolilnicami in
- nadzor izvajanja kabotaže.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 600

e) Nadzor napotitih voznikov po ZČmIS-1 v cestnem prometu

Nadzor napotitev voznikov se izvaja v okviru nadzorov v cestnem prometu. V nadzorih se ugotavlja morebitno napotitev voznikov v Republiko Slovenijo iz drugih držav EU ali tretjih držav. Inšpekcijski nadzor bo usmerjen na:

- ugotavljanje elementov napotitve voznika po določilih ZČmIS-1,
- preverjanje posedovanja izjave o napotitvi preko sistema IMI ali neposredno pri vozniku,
- preverjanje posedovanja ostale predpisane dokumentacije po ZČmIS-1 in preverjanje ustreznosti le-te.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 80

4.1.2. Nadzor nad spoštovanjem socialne zakonodaje in preverjanje pogojev za izvajanje prevozov na sedežu prevoznikov

Na področju socialne zakonodaje inšpekcija v okviru svojih pristojnosti izvaja nadzor nad izvajanjem ZDCOPMD, Uredbe o nadzoru izvajanja predpisov o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi (Uradni list RS, št. 70/22), Uredbe (ES) št. 561/2006, Uredbe (EU) št. 165/2014, Direktive 2006/22/ES, Direktive 2002/15/ES, Direktive 2009/4/ES, Direktive 2009/5/ES; Odločbe Komisije 93/173/EGS ter AETR - Evropskega sporazuma o delu posadk vozil, ki opravljajo mednarodne cestne prevoze.

Po Direktivi 2006/22/ES države članice organizirajo sistem primernih in rednih preverjanj na cesti in v prostorih podjetij, s katerimi vsako leto zajamejo obsežen in reprezentativen delež voznikov, podjetij in vozil, za katere veljajo navedene uredbe.

V skladu z določili direktive in Uredbe o nadzoru izvajanja predpisov o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi, je potrebno v letu 2024 opraviti pregled 3% od vseh delovnih dni voznikov. Na podlagi podatkov o številu vozil za katera velja Uredba 561/06/ES in številu delovnih dni voznikov ter delitvijo obveznosti preverjanj med inšpekcijo in druge nadzorne organe (Policijo in FURS), je inšpekcija za cestni promet v letu 2024 dolžna opraviti najmanj 138.500 preverjanj delovnih dni voznikov na sedežih podjetij.

Cilj: Pri navedenih nadzorih bo inšpekcija zasledovala cilje, ki so določeni v 1. členu Uredbe 561/06/ES, to so varnost v cestnem prometu, uskladitev konkurenčnih pogojev za vse izvajalce prevozov in izboljšanje pogojev dela voznikov.

Inšpekcijski nadzor bo na sedežih prevoznih podjetij usmerjen v preverjanje:

- spoštovanja predpisov, ki se nanašajo na čase vožnje, na odmore in počitke voznikov ter ravnanje s tahografi,
- izvajanja nadzorov s strani podjetij, vodenju in hranjenju evidenc o trajanju vožnje, odmorih in počitkih voznikov in

-
- odkrivanje manipulacij s pomočjo tahografa, zlorabo vozniških kartic ali s prirejanjem podatkov.

Hkrati bo inšpekcijski nadzor v prevoznih podjetjih usmerjen tudi v preverjanje spoštovanja pogojev za izvajanje prevozov blaga v cestnem prometu in prevozov potnikov v mednarodnem cestnem prometu glede:

- izpolnjevanja pogojev za pridobitev licence za opravljanje prevozov potnikov in blaga, po Uredbi (ES) št. 1071/2009,
- pogojev za opravljanje prevozov (dovoljenja in dovolilnice iz 102. člena ZPCP-2) in
- upoštevanja tridesetdnevnega plačilnega roka (110.a. člen ZPCP-2)

Nadzori se izvedejo ciljno usmerjeno samostojno ali v sklopu inšpekcijskega pregleda, ki je izveden na sedežu podjetja zaradi nadzora po socialni zakonodaji, po Zakonu o prevozu nevarnega blaga (ZPNB), itd.

Skladno z Uredbo o sistemu ocenjevanja tveganja se sistem SOT (sistem ocenjevanja tveganja), NER (nacionalni elektronski register) in obvestila tujih nadzornih organov uporabljajo kot indikativni pripomoček za izbiro subjektov pri katerih je potrebno izvesti nadzor zaradi stanja višjega tveganja.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov na sedežu podjetij: 325

4.1.3. Nadzor delavnic za kontrolo tahografov

Na področju nadzora delavnic za preglede tahografov, v okviru svojih pristojnosti, inšpekcija za cestni promet opravlja nadzor na podlagi ZDCOPMD in Uredbe o nadzoru izvajanja predpisov o delovnem času in obveznih počitkih mobilnih delavcev ter o zapisovalni opremi. Podlaga za nadzor izhaja tudi iz Uredbe (EU) št. 165/2014 o tahografu v cestnem prometu, z vsemi spremembami in dopolnitvami kakor tudi iz določil Pravilnika o odobritvi in nalogah delavnic za tahografe in naprave za omejevanje hitrosti (Uradni list RS, št. 24/19, 184/20, 163/21 in 15/22).

Inšpekcijski nadzor bo usmerjen v:

- izredne inšpekcijske preglede po sistemu »kontrola po kontroli« ob uporabi informacijskega sistema TAHOEV in
- preglede digitalnih tahografov v delavnicah po izdanih certifikatih o nezmožnosti prenosa ali izpisa podatkov.

V okviru tematskih inšpekcijskih nadzorov bo nadzor usmerjen predvsem na področje nadzora z naključnim izborom posameznih že izvedenih pregledov tahografov s poudarkom na pregledu ustreznosti postopkov ob uporabi sistema TAHOEV.

Cilj: Z nadzori izvedbe postopkov zagotavljati izvedbo ustreznih, zakonsko predpisanih postopkov kontrole tahografov.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 33

4.1.4. Nadzor prevozov nevarnega blaga

Na področju prevozov nevarnega blaga inšpekcija za cestni promet v okviru svojih pristojnosti opravlja nadzor nad izvajanjem Zakona o prevozu nevarnega blaga (ZPNB, Uradni list RS, št. 33/2006 – uradno prečiščeno besedilo, 41/09, 97/10 in 56/15) in Evropskega sporazuma o mednarodnem cestnem prevozu nevarnega blaga (ADR), katerega sestavni del sta prilogi A in B ter podzakonskih predpisov.

Inšpekcijski nadzor bo usmerjen predvsem v preverjanje prevoznikov, prejemnikov in pošiljateljcev nevarnega blaga ter v zvezi s tem:

- ustreznost priprave blaga in dokumentacije za prevoz,
- delo varnostnih svetovalcev za prevoz nevarnega blaga,
- izpolnjevanja pogojev za voznike vozil z nevarnim blagom in
- izpolnjevanja predpisanih pogojev za vozila za prevoz nevarnega blaga (dosjeji o cisternah).

V okviru tematskih inšpekcijskih nadzorov bo nadzor usmerjen predvsem na delo:

- pooblaščenih organizacij za strokovno izobraževanje voznikov za pridobitev ADR certifikata in
- pooblaščenih organizacij za opravljanje pregledov ustreznosti vozil za prevoz nevarnega blaga in izdajo potrdil (certifikatov),

Cilj: Z nadzori izvedbe postopkov zagotavljati izvedbo ustreznih, zakonsko predpisanih postopkov, s ciljem zagotavljanja varnosti prevozov nevarnega blaga v cestnem prometu.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 37

4.1.5. Nadzor strokovnih organizacij za tehnične preglede vozil, tehničnih služb za homologacijo vozil in registracijskih organizacij

Na področju nadzora nad motornimi vozili in tehničnimi pregledi motornih vozil inšpekcija za cestni promet, v okviru svojih pristojnosti, izvaja nadzor nad izvajanjem ZMV-1, Direktive 2014/47/EU, Direktive 2014/45/EU in podzakonskih predpisov z navedenih področij.

Inšpekcijski nadzor bo usmerjen predvsem v preverjanje:

- pravilnosti izvajanja postopkov strokovnih organizacij za tehnične preglede vozil, tehničnih služb za homologacijo vozil in registracijskih organizacij na sedežu teh organizacij in tudi na terenu in
- zakonitosti izdajanja potrdil o skladnosti vozil, njihovih delov in opreme, ki jih izdajajo proizvajalci in njihovi pooblaščeni zastopniki.

V okviru tematskih inšpekcijskih nadzorov bo nadzor usmerjen tudi na področje pregledov tehnične brezhibnosti traktorjev na terenu,

Cilj: Preverjanje ustreznosti postopkov in zagotavljanja primerljivih ter zakonsko predpisanih postopkov s ciljem zagotavljanja varnosti motornih vozil v cestnem prometu.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 150

4.1.6. Nadzor izvajanja ukrepov pooblaščenih zastopnikov po odpoklicih vozil preko sistema Rapex, nadzor skladnosti vozil, njihovih delov in opreme, preskusi po Uredbi (EU) št. 2018/858 in nadzor označevanja pnevmatik

Na področju nadzora nad motornimi vozili inšpekcija za cestni promet, v okviru svojih pristojnosti, izvaja nadzor glede:

- izvajanja zakonsko predpisanih ukrepov s strani proizvajalcev motornih vozil oziroma njihovih zastopnikov, v povezavi z odpoklici motornih vozil, delov vozil in obvezne opreme, preko sistema RAPEX,
- nadzor nad skladnostjo vozil, njihovih delov in opreme,
- odrejanje preskusov vozil in sklopov vozil po Uredbi (EU) 2018/858 in
- nadzor označevanja pnevmatik po Uredbi o izvajanja Uredbe (EU) o označevanju pnevmatik glede na izkoristek goriva in druge parametre (Uradni list RS, št. 97/21) in Uredbi (EU) št. 2020/740.

Cilj: Preverjanje ustreznosti postopkov in zagotavljanje nadzora nad skladnostjo in varnostjo proizvodov, ki se dajejo v promet ali se uporabljajo ter varstvo potrošnikov.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 550

4.1.7. Nadzor pooblaščenih organizacij za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil

Na področju nadzora pooblaščenih organizacij za usposabljanje voznikov - šol vožnje, inšpekcija za cestni promet opravlja nadzor nad izvajanjem določb Zakona o voznikih (ZVoz-1, Uradni list RS, št. 92/22 – uradno prečiščeno besedilo in 153/22) in podzakonskih predpisov.

Inšpekcijski nadzor bo usmerjen predvsem v preverjanje:

- dela pooblaščenih organizacij za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil v prostorih šole vožnje in
- dela pooblaščenih organizacij za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil pri konkretnih usposabljanjih na cesti (dokumentacija, vozilo).

V okviru tematskih inšpekcijskih nadzorov bo nadzor usmerjen predvsem na področje:

- nadzora nad izvajanjem teoretičnega dela usposabljanja za voznike začetnike in
- nadzora nad skladnostjo evidenc in dejanskim izvajanjem programov,

Cilj: Z nadzori predvsem v okviru tematskih nadzorov bodo inšpektorji preverjali in ugotavljali ustreznost postopkov predvsem pa zasledovali cilj dejanskega in doslednega izvajanja postopkov usposabljanja kandidatov za voznike.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 140

4.1.8. Nadzor pooblaščenih centrov in programov za redno usposabljanje voznikov v sistemu temeljnih kvalifikacij voznikov

Na področju nadzora nad pogoji pooblaščenih centrov in programov usposabljanja v sistemu temeljnih kvalifikacij voznikov, inšpekcija za cestni promet opravlja nadzor nad izvajanjem določb ZPCP-2 in Pravilnika o temeljnih kvalifikacijah za voznike motornih vozil v cestnem prometu (Uradni list RS, št. 103/10, 63/12, 62/14, 69/19 in 50/22)

Inšpekcijski nadzor v letu 2024 bo usmerjen predvsem v preverjanje:

- izpolnjevanja pogojev pooblaščenih centrov za izvajanje rednih usposabljanj poklicnih voznikov in
- izvajanja rednih usposabljanj v okviru podaljšanja veljavnosti temeljnih kvalifikacij voznikov, na podlagi tretjega odstavka 41. člena ZPCP-2.

V okviru inšpekcijskih nadzorov bo nadzor usmerjen predvsem na področje:

- ugotavljanja dejanskega izvajanja usposabljanj,
- ugotavljanja pogojev za izvajanje usposabljanja in
- skladnosti predpisanih evidenc.

Cilj: Z nadzori bodo inšpektorji preverjali in ugotavljali predvsem ustreznost postopkov predvsem pa zasledovali cilj dejanskega izvajanja skladno s predpisanimi pogoji in postopki.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 40

Tabelarični prikaz inšpekcijskih pregledov v letu 2024 po področjih:

Področje nadzora	Število inšpekcijskih pregledov
Nadzor prevozov skupine otrok v notranjem cestnem prometu	80
Nadzor mednarodnih prevozov potnikov	90
Nadzor tehnične brezhibnosti vozil v cestnem prometu	220
Nadzor nad spoštovanjem socialne zakonodaje v cestnem prometu	600
Nadzor napotenih voznikov po ZČmIS-1 v cestnem prometu	80
Nadzor nad spoštovanjem socialne zakonodaje in preverjanje pogojev za izvajanje prevozov na sedežu prevoznikov	325
Nadzor delavnic za kontrolo tahografov	33
Nadzor prevozov nevarnega blaga	37

Nadzor strokovnih organizacij za tehnične preglede vozil, tehničnih služb za homologacijo vozil in registracijskih organizacij	150
Nadzor izvajanja ukrepov pooblaščenih zastopnikov po odpoklicih vozil preko sistema Rapex, nadzor skladnosti vozil, njihovih delov in opreme, preskusi po Uredbi (EU) št. 2018/858 in nadzor označevanja pnevmatik	605
Nadzor pooblaščenih organizacij za usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil	140
Nadzor pooblaščenih centrov in programov za redno usposabljanje voznikov v sistemu temeljnih kvalifikacij voznikov	40
SKUPNO ŠTEVILO:	2400

Ocenjuje se, da bo v letu 2024 na podlagi prijav delež izvedenih inšpekcijskih pregledov v Inšpekciji za cestni promet znašal okoli 10%.

4.2 OSTALO

4.2.1. Usmerjeni in sistematični nadzori Inšpekcije za cestni promet

Na področjih, na katerih so bile s strani inšpekcije za cestni promet v preteklih obdobjih zaznane večje nepravilnosti se v letu 2024 načrtujejo sistematično usmerjeni nadzori.

Na podlagi indicev o domnevnih nepravilnostih je bilo že doslej izvedenih več kompleksnih preiskovalnih inšpekcijskih pregledov, ki po obsegu, težavnosti ugotavljanja in dokazovanja nepravilnosti in trajanju odstopajo od običajnih inšpekcijskih nadzorov. Postopki so usmerjeni v odkrivanje manipulacij in goljufij. V letu 2024 bo inšpekcija nadaljevala z usmerjenimi in sistematičnimi nadzori na področjih:

- postopkov strokovnih organizacij za tehnične preglede motornih vozil po ZMV-1,
- evidentiranja časa voženj, odmorov in počitkov voznikov ter predpisane hrambe podatkov pri prevoznih podjetjih in na cesti po ZDCOPMD in
- ugotavljanja doslednega izpolnjevanja pogojev za izdajo licence (podjetja nabiralniki).

Izvajanje teh inšpekcijskih nadzorov je že vključeno v posamezna področja v točki 4.1 tega načrta.

4.2.2. Mednarodno sodelovanje

Inšpekcija za cestni promet preko Ministrstva za infrastrukturo sodeluje z organizacijo CORTE (Confederation of Organisation in Road Transport Enforcement), v katero so združeni nadzorni in upravni organi držav članic Evropske Skupnosti. V zadnjem obdobju Inšpekcija redno sodeluje tudi z evropskim organom za delo oziroma organizacijo ELA (European Labour Authority).

Pomemben je prispevek teh organizacij glede obravnave skupne strokovne problematike, zakonodaje in predvsem na področju usposabljanja nadzornih organov. Inšpekcija za cestni promet se bo tudi v letu 2024 po udeleževala skupnih nadzorov, usposabljanj, sestankov in izvedla predpisane aktivnosti skupnih mednarodnih nadzorov. V letu 2024 je tako v koordinaciji organizacije ELA predvidena udeležba inšpektorjev v skupnih nadzorih na Hrvaškem, v Avstriji in Nemčiji. V mesecu maju 2024 bo inšpekcija v sodelovanju z organizacijo ELA organizirala skupen poostren nadzor prevozov potnikov v mednarodnem cestnem prometu, v katerem bodo sodelovali nadzorni organi naše države (Policija, FURS, IRSD, DARS, Cestel) in kot opazovalci nadzorni organi iz Hrvaške, Avstrije in Nemčije. V teh nadzorih bo poudarek predvsem na preverjanju izpolnjevanja pogojev za opravljanje prevozov, na preverjanju spoštovanja časov voženj, odmorov in počitkov voznikov, ravnanja s tahografi, na odkrivanju zlorab s tahografi in zlorab pravnega delovanja Ad Blue naprave v povezavi z emisijami izpušnih plinov in na preverjanju izpolnjevanja pogojev napotenih voznikov.

V okviru predpisanega bilateralnega sodelovanja in izvedbi skupnih nadzorov po Uredbi (ES) št. 1072/2009 in Direktivi 2006//22/ES, bodo v skladu z zmožnostmi izvedeni skupni nadzori z nadzornimi organi sosednjih držav. K tem nadzorov bodo predvidoma povabljeni tudi ostali nadzorni organi (Policija, FURS, IRSD). V tovrstnih nadzorih se izvajajo usklajena cestna preverjanja kabotaže in voznikov ter vozil, ki spadajo na področje uporabe Uredbe (ES) št. 561/2006 in Uredbe (EU) št. 165/2014.

5 INŠPEKCIJA ZA CESTE, ŽELEZNIŠKI PROMET, ŽIČNIŠKE NAPRAVE IN SMUČIŠČA

Inšpekcija za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča opravlja inšpekcijski nadzor nad izvrševanjem zakonov in podzakonskih aktov, sprejetih na njihovi podlagi ter predpisov EU, s področja državnih cest, železniškega prometa, žičniških naprav in smučišč.

V Inšpekciji za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča bo naloge inšpekcijskega nadzora v letu 2024 opravljalo 17 inšpektorjev, vključno z direktorico inšpekcije, od tega 11 inšpektorjev za ceste, 3 inšpektorji za železniški promet, katerim se v mesecu aprilu pridruži še en inšpektor in 2 inšpektorja za žičniške naprave in smučišča. Zaradi narave dela so inšpektorji teritorialno sicer razporejeni v 9 inšpekcijskih pisarnah na različnih lokacijah po Sloveniji in na sedežu inšpektorata v Ljubljani.

5.1 INŠPEKCIJA ZA CESTE

Inšpektorji za ceste izvajajo inšpekcijski nadzor na področju državne cestne infrastrukture, ki je usmerjen predvsem v nadzor nad izvrševanjem določb Zakona o cestah (ZCes-2, Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23, 78/23 - ZUNPEOVE) in na njegovi podlagi izdanih predpisov, ki urejajo gradnjo, vzdrževanje, upravljanje, varstvo državnih cest in prometa na njih ter varnostne zahteve za predore. Skladno z veljavno zakonodajo inšpektorji za ceste nadzirajo namene ter načine in pogoje uporabe državnih cest, redno vzdrževanje, vzdrževalna dela in vzdrževalna dela v javno korist, postavitev in vzdrževanje prometne signalizacije in prometne opreme, postavitev in vzdrževanje zapore ceste, pogoje za gradnjo objektov v območju cest, gradnjo in vzdrževanje priključkov, zagotavljanje preglednosti ter nadzor izpolnjevanja pogojev za izvajanje posegov v varovalnem pasu državnih cest. V minimalnem obsegu inšpektorji za ceste kot prekrškovni organ izvajajo nadzor izvrševanja Zakona o cestninjenju (ZCestn, Uradni list RS, št. 24/15, 41/17, 158/20 in 159/21) in nekaterih podzakonskih aktih, ki urejajo obveznost plačevanja cestnine, način določitve višine cestnine in način cestninjenja za uporabo cestninskih cest ter cestninskih objektov.

5.1.1. Vzdrževalna dela na cestah

Ustrezno vzdrževanje državnih cest (vzdrževalna in vzdrževalna dela v javno korist), je prav gotovo eden izmed pomembnejših segmentov zagotavljanja varnosti v cestnem prometu na državni cestni infrastrukturi. Vzdrževanje stanja avtomobilskih cest v Republiki Sloveniji je sorazmerno dobro, prav tako pa se ugotavljajo tudi izboljšave stanja na ostalih državnih cestah, v smislu zagotavljanja ustrezne varnosti, kar je posledica povečanja vlaganja v vzdrževalna dela in vzdrževalna dela v javno korist na državnih cestah ter predaje odsekov cest v uporabo.

Obseg nadzora: Pri opravljanju nadzora nad vzdrževanjem državnih cest se nadzira ali se vzdrževalna dela ali vzdrževalna dela v javno korist izvajajo v skladu s pogoji , ki jih določajo predpisi, ki urejajo ceste in ali so izpolnjeni pogoji za izročitev ceste v uporabo po tem zakonu.

Cilji: Zagotoviti ustrezno oz. zadovoljivo stanje vseh državnih cest in posledično predvsem varno odvijanje cestnega prometa za vse udeležence v cestnem prometu na državnih cestah ter s tem prispevati k manjšemu številu nesreč na cestah.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 75

5.1.2. Varstvo državnih cest

Na javnih cestah, na zemljiščih in objektih ob javnih cestah je prepovedano izvajati ali opustiti kakršna koli dela, ki bi lahko škodovala javni cesti ali ogrožala, ovirala ali zmanjšala varnost prometa na njih.

Obseg nadzora: Nadzor nad varstvom državnih cest in prometa na njih zajema preverjanje izvajanja predpisanih ukrepov za varstvo državnih cest in prometa na njih pri:

- gradnji in rekonstrukciji objektov in naprav v varovalnem pasu državnih cest,
- napeljevanju nadzemnih in podzemnih vodov ter naprav v območju državnih cest in njihovega

-
- varovalnega pasu,
 - prekopavanju, spodkopavanju in drugih delih na državnih cestah,
 - opravljanju del na zemljiščih ali objektih ob državnih cestah,
 - trajnem ali začasnem oviranju državnih cest ali njihovega dela z različnimi ovirami,
 - izvajanju ali opustitvi kakršnihkoli del na državnih cestah in na zemljiščih ali objektih ob državnih cestah.

Cilji: Zagotoviti ustrezno varstvo in varno uporabo državnih cest pred nedovoljenimi posegi v cesto in s tem prispevati k varnemu odvijanju cestnega prometa.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 250

5.1.3. Predori

V letu 2024 ni predvidenih periodičnih inšpekcijskih nadzorov predorov daljših od 500 metrov po določitih Uredbe (EU) št. 1315/2013 Evropskega parlamenta in Sveta dne 11. decembra 2013 o smernicah Unije za razvoj vseevropskega prometnega omrežja in razveljavitvi Sklepa št. 661/2010/EU (UL L št. 348 iz dne 20.12.2013, st 1), saj so bili zadnji opravljeni v letu 2021. Naslednja periodika oz. obdobjni nadzor skladnosti predorov v vseevropskem cestnem omrežju na območju RS z zahtevami Uredbe (EU) št. 1315/2013 se skladno z ZCes-2 predvidi v periodiki pet let, torej v letu 2026, ko bodo inšpektorji s predstavnikom upravitelja predora opravili ustrezne nadzore predorov.

Obseg nadzora: Z inšpekcijskimi pregledi se preverjajo konstrukcijske značilnosti predorov, oprema predorov, predvsem pa vzdrževanje samih predorov kot tudi pripadajočega vozišča v predoru (vzdrževane, obnavljanje, čiščenje, barvanje, osvetljevanje, signalizacija, prezračevanje,.....).

Cilji: Zagotoviti varno odvijanje cestnega prometa skozi predore.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 0

5.1.4. Cestninjenje

Nadzor nad cestninjenjem v Republiki Sloveniji ureja Zakon o cestninjenju (ZCestn, Uradni list RS, št. 24/15, 41/17, 158/20 in 159/21), ki predpisuje obveznost plačevanja cestnine po prevoženi razdalji ali glede na določen čas uporabe cestninskih cest in cestninskih cestnih objektov na njih, prevoze, za katere se ta cestnina ne plačuje, cestninske razrede vozil, način določitve višine cestnine, način cestninjenja in vprašanja interoperabilnosti cestninjenja v prostem prometnem toku in nadzor nad plačevanjem cestnine.

Obseg nadzora: Na podlagi določil ZCestn je inšpektorat pristojen za državne ceste prekrškovni organ za kršitve, ki se nanašajo na:

- sprejem in objavo cenika cestnin z prevoženo razdaljo,
- zaračunavanje cestnine v nasprotju s cenikom,
- sprejem in objavo splošnega akta o cestninjenju,
- soglasje vlade RS k ceniku in splošnemu aktu o cestninjenju pred njegovo objavo,
- naloge upravljavca cestninskih cest v zvezi z elektronskim cestninjenjem.

Cilji: Zagotoviti dosledno izvajanje določenih nalog upravljavca cestninskih cest.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: /

OPOMBA: Nadzor cestninjenja se predvidi v primeru, ko se na novo sprejema splošni akt o cestninjenju in na pobudo oz. prijavo.

5.1.5. Priključki na državne ceste

Z inšpekcijskimi nadzori se preverja ali se priključki na državne ceste gradijo, rekonstruirajo in ali so zgrajeni ter vzdrževani skladno s predpisi, ki urejajo javne ceste. Število prejetih prijav, ki se z leti povečuje, opozarja na porast nepravilnosti na omenjenem področju nadzora, ki se ga pogosto obravnava tudi v povezavi z nadzorom preglednosti zaradi visoke vegetacije ali drugih objektov v območju preglednosti.

Obseg nadzora: Nadzor nad priključki na državne ceste zajema preverjanje izvajanja predpisanih ukrepov in pogojev za varstvo državnih cest in prometa na njih pri:

- gradnji, rekonstrukciji in vzdrževanju različnih priključkov občinskih kategoriziranih, nekategoriziranih in individualnih dovoznih cest ter dostopov do objektov ter zemljišč, na državne ceste.

Cilji: Zagotoviti ustrezno varstvo in varno uporabo priključkov na državni cesti .

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 80

5.1.6. Zapore cest

Dela na državni cesti ali ob njej, ki vplivajo na varnost prometa na tej cesti in jo je potrebno zaradi tega delno ali popolno zapreti za promet, se lahko opravljajo le z dovoljenjem za zaporo ceste. Dovoljenje za zaporo ceste je potrebno pridobiti tudi za športne in druge prireditve na glavnih in regionalnih cestah, medtem ko take prireditve na avtocestah in hitrih cestah, kjer bi jih bilo potrebno popolnoma zapreti za promet niso dovoljene.

Obseg nadzora: Pri nadzoru nad zaporami cest je dan poudarek na:

- obveščanju upravljavca državne ceste, prometno-informacijskega centra, policije, pristojnega občinskega redarstva in pristojne inšpekcije za ceste o prvi postavitvi zapore in o preusmeritvi prometa ter o vsaki spremembi zapore,
- vzpostavitev zapore za ceste po dovoljenju (čas, kraj, faza,...),
- postavitve začasne prometne signalizacije in prometne opreme (po načrtu zapore,...),
- vzdrževanje in dopolnitev zapore za ceste,
- odstranitev zapore za ceste.

Cilji: Zagotoviti varno vzpostavitev zapor cest in varno odvijanje cestnega prometa zaradi zapor državnih cest.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 120

5.1.7. Oglaševanje ob državni cesti

Postavljanje objektov za oglaševanje v območju državne ceste zunaj naselja je praviloma prepovedano, vendar se postavitve tovrstnih objektov, ki so opredeljeni kot enostavni objekti v določenih zakonskih izjemah dovoljuje. V naselju se objekti za obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah lahko postavljajo le izven preglednega polja, pregledne berme, preglednostnega prostora in območja vzdolž vozišča ceste, predpisanega za postavitve prometne signalizacije. Z veljavno zakonodajo ZCes-2 morajo pravne ali fizične osebe, ki so lastniki ali imetniki pravice uporabe objektov za oglaševanje, katerih postavitve oziroma uporaba je v območju državne ceste prepovedana v skladu z 89. členom te objekte odstraniti najpozneje v enem letu, torej do konca oktobra 2023. Zato se v letu 2024 načrtuje tudi usmerjen nadzor po omenjeni tematiki.

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor nad oglaševanjem ob državnih cestah se v veliki večini izvaja na podlagi prejetih prijav in pobud občanov/občin, različnih civilnih združenj, vzdrževalcev, koncesionarjev in upravljavcev državnih cest in je usmerjen v nadzor postavljanja in uporabe tabel, napisov in drugih nepremičnih ter premičnih objektov in naprav za slikovno ali zvočno obveščanje in oglaševanje v varovalnem pasu državnih cest. Prav tako je nadzor usmerjen v preverjanje izpolnjevanja pogojev iz izdanih soglasij in dovoljenj za postavitve teh objektov, izdanih s strani upravljavca ceste.

Cilji: Zagotoviti varno uporabo državnih cest pred nedovoljenimi posegi z oglaševanjem v varovalnem pasu državne ceste ter s tem prispevati k varnemu in nemotenemu odvijanju cestnega prometa.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 270

5.1.8. Prometna signalizacija, prometna oprema in sistemi za informiranje uporabnikov

ob državnih cestah ter naprave in ukrepi za umirjanje prometa

Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave na javnih cestah morajo biti postavljeni in označeni skladno s predpisi, ki urejajo ceste in tako, da so dobro vidni udeležencem cestnega prometa in postavljeni tako, da jih avtomatizirani sistemi za pomoč voznikom lahko zaznajo. Biti morajo vzdrževani in ob vsakem uničenju, poškodovanju ali odstranitvi zamenjani, nadomeščeni ali ponovno označeni. Ceste, ki se uporabljajo za javni cestni promet morajo biti opremljene s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo, ki udeležence cestnega prometa opozarja na nevarnosti na cesti ali delu ceste, jim naznanja omejitve, prepovedi in obveznosti, jim daje potrebna obvestila za varen in neoviran promet ter jih vodi v promet. O postavitvi, zamenjavi ali odstranitvi prometne signalizacije in prometne opreme na državnih cestah odloča upravljavec državne ceste torej direkcija. Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave morajo ustrezati prometni ureditvi in prometno tehničnim ter prometno varnostnim razmeram na cesti oziroma delu ceste. Naprave za umirjanje prometa so fizične, svetlobne ali druge naprave in ovire, s katerimi se udeležencem v cestnem prometu onemogoči vožnjo s hitrostjo, višjo od predpisane s prometnim pravilom ali odrejene s prometnim znakom, ali se jih opozori na prisotnost ranljivih udeležencev v prometu. Ukrepi za umirjanje so tehnične rešitve na cesti, ki s svojim oblikovanjem umirjajo promet, lahko se postavijo oz. izvedejo na cestah, ob katerih potekajo šolske poti, in na delih cest v naselju, ki potekajo pred vzgojno-varstvenimi in izobraževalnimi ustanovami ter drugimi ustanovami s specifično populacijsko kulturo, mimo katerih z rešitvami in ukrepi v skladu s predpisi, ki urejajo projektiranje cest, ni mogoče zagotoviti želenje hitrosti vozil.

Obseg nadzora: Nadzor nad opremljenostjo, ustrezno postavitvijo, vzdrževanjem in vidnostjo prometne signalizacije, prometne opreme in sistema za informiranje uporabnikov ob državnih cestah ter naprav in ukrepov za umirjanje prometa.. Nadzor na odsekih državnih cest, kjer se zaradi specifične populacijske strukture udeležencev v cestnem prometu zahtevajo ukrepi za umirjanje prometa.

Cilji: Zagotoviti ustrezno opremljenost državnih cest s prometno signalizacijo, prometno opremo in napravami. Poleg tega se z ustrezno signalizacijo in opremo zagotavlja primerna hitrost vožnje voznikov cestnih vozil in s tem prispeva k bolj varnemu odvijanju cestnega prometa.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 135

5.1.9. Zagotavljanje preglednosti na državnih cestah

Z inšpekcijskimi nadzori se preverja ali je v zadostni meri zagotovljeno polje preglednosti skladno s predpisi, ki urejajo javne ceste. V preteklih letih je bilo zaznati porast prijav oz. pobud za nadzor preglednosti na notranji strani krivin (berme), v bližini križišč, krožišč ter priključkov, tako občinskih kategoriziranih kot nekategoriziranih in individualnih priključkov. Prav tako je poudariti, da se porast prijav preglednosti pojavi v spomladnem času in traja vse do jeseni, kar je posledica rasti vegetacije oz. njenega neustreznega vzdrževanja.

Obseg nadzora: Nadzor nad zagotavljanjem preglednosti na državnih cestah zajema preverjanje izvajanja predpisanih ukrepov in pogojev za varstvo državnih cest in prometa na njih pri zagotavljanju preglednosti na notranji strani cestnih krivin, v bližini križišč in priključkov ter na drugih delih državnih cest.

Cilji: Zagotoviti ustrezno polje preglednosti na vseh elementih državnih cest.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 150

5.1.10. Varna uporaba ceste

Varna uporaba cest zajema predvsem redno vzdrževanje, ki obsega dela za ohranjanje javnih cest v stanju, ki zagotavlja varnost in prevoznost javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in cestnega zemljišča ter vzpostavitev prevoznosti javnih cest ob naravnih in drugih nesrečah. Pred spremembo zakona inšpekcija za ceste ni imela upravnega ukrepa, s katerim bi odredil odpravo nepravilnost. Z veljavno spremembo inšpektor odredi, da se v roku, ki ga določi, odpravijo nepravilnosti, ki jih ugotovi v zvezi z rednimi vzdrževalnimi deli na cestah.

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor nad varno uporabo ceste zajema področje rednih vzdrževalnih del na cestah, z namenom preprečitve neposredne nevarnosti za udeležence v cestnem prometu na državnih cestah in preprečitve materialne škode.

Cilji: Zagotoviti varno uporabo ceste, da se odvrne nevarnost za udeležence v cestnem prometu in prepreči škoda na cestah.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 20

Načrtovano število vseh pregledov na področju cest je 1100.

5.2 INŠPEKCIJA ZA ŽELEZNIŠKI PROMET

Na področju železniškega prometa IRSI opravlja nadzor nad izvajanjem določb Zakona o varnosti v železniškem prometu (ZVZelP-1, Uradni list RS, št. 30/18), Zakona o železniškem prometu (ZZelP, Uradni list RS, št. 92/99, 11/01, 33/01, 110/02 - ZGO-1, 110/02, 56/03, 86/04, 29/05 - odl. US, 15/07, 58/09, 106/10, 63/13, 84/15, 30/18), Zakona o prevozu nevarnega blaga (ZPNB, Uradni list RS, št. 33/06 – prečiščeno besedilo, 41/09, 97/10 in 56/15) in podzakonskih predpisov, izdanih na njihovi podlagi ter področnimi predpisi EU (Uredbe, Direktive, Tehnične specifikacije za interoperabilnost).

Inšpekcijski nadzor se bo izvajal predvsem pri upravljavcu železniške infrastrukture SŽ – Infrastruktura d.o.o., pri prevoznikih SŽ – Potniški promet d.o.o., SŽ – Tovorni promet d.o.o., Adrii Transport d.o.o., Luka Koper d. d., Rail Cargo Carrier d.o.o., RTS Rail Transport Service GmbH in na industrijskih tirih ter progah drugih železnic v Republiki Sloveniji.

Ključne naloge inšpekcijskega nadzora železniškega prometa so:

- zaščita proge (progovni in varovalni progovni pas),
- izvajanje gradenj, nadgradenj, obnov in odstranitvev železniških objektov
- prometna signalizacija
- tirna vozila
- pogoji za opravljanje dela strojevodij in oseb, ki opravljajo varnostno kritične naloge (OVKN), ki niso opredeljene v tehničnih specifikacijah interoperabilnosti (TSI)
- notranji red
- prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu,
- nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic .

5.2.1. Zaščita proge ter križanja proge in ceste

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor zaščite proge ter križanja proge in ceste zajema predvsem preverjanje:

- posegov v varovalnem železniškem, progovnem in varovalnem progovnem pasu,
- zagotavljanje varnostnih elementov med cesto in progo
- izpolnjevanje pogojev izven nivojskega križanja
- kriteriji in pogoji za postavitve novih nivojskih prehodov
- zagotavljanje varnosti na različnih križanjih železniških prog in cest ter zagotavljanje ustreznosti preglednosti,
- pridobivanje soglasij za izredne prevoze čez nivojske prehode in označitev svetle višine

Cilji: z načrtovanim številom nadzorov vzpostaviti varnejša in pregledna križanja železniške proge in ceste, progovne pasove in varovalni progovni pas. S povečanjem preglednosti se zmanjša število konfliktnih in nepreglednih točk, kar pripomore k zmanjšanju števila nesreč.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 60

5.2.2. Gradnja, nadgradnja, obnove in odstranitvev železniških objektov

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor zajema predvsem preverjanje:

- gradnje, nadgradnje, obnove in odstranitvev železniške infrastrukture (tiri, kretnice, gradbeni objekti),

-
- gradnje, nadgradnje, obnove in odstranitve infrastrukture na železniških postajah (peroni, območja dostopa),
 - pogojev in izvajanje varnega izvajanja del pod prometom
 - pridobivanja dovoljenj za začetek obratovanja stabilnih naprav

Cilji: S pravočasnim nadzorom v fazi izvedbe gradnje, novogradnje in obnove zagotoviti ustrezno, skladno z izdanimi načrti in zakonito gradnjo. Obenem opraviti nadzor opravljanja del pod prometom ter s tem zmanjšati število delovnih nesreč na deloviščih ob železniški progi.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 50

5.2.3. Prometna signalizacija

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor zajema predvsem preverjanje:

- Ustreznost signalizacije ob progi
- Ustreznost signalizacija na vozilu

Cilji: Z nadzorom ustrezno postavljene signalizacije, osvetlitve, oblike in barve se zagotovi ustrezna in pravočasna zaznava signalizacije in tako poveča reakcijski čas voznika/strojevodje, kar prispeva k pravočasnemu ukrepanju in zmanjšanju ali celo preprečitvi konfliktnih primerov.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 40

5.2.4. Tirna vozila

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor zajema predvsem preverjanje:

- Ustrezno uvrščanje tirnih vozil v vlak, predno začne prevoznik uporabljati tirno vozilo

Cilji: Nadzor ustreznega preverjanja tirnih vozil pred začetkom uporabe z ustreznim uvrščanjem v vlak pripomore k segmentu varnosti tirnih vozil, ki jih prevoznik uporablja na območju RS.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 5

5.2.5. Pogoji za opravljanje dela strojevodij in drugih oseb, ki opravljajo varnostno kritične naloge (OVKN), ki niso opredeljene v tehnične specifikacije za interoperabilnost (TSI)

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor zajema predvsem preverjanje:

- nadzor veljavnosti dovoljenja za strojevodje in veljavnosti spričevala ter izpolnjevanje pogojev glede psihofizične sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanja predpisov o delovnem času, času vožnje in počitkih strojevodij.
- izpolnjevanje pogojev glede psihofizične sposobnosti na delovnem mestu in upoštevanje predpisov o delovnem času, času vožnje in počitkih OVKN, ki niso opredeljene v TIS

Cilji: Z nadzori delovnega časa, časa voženj in počitkov ter nadzorom nad ustreznostjo dovoljenj za strojevodje, vključno z veljavnostjo spričeval zmanjšati število nesreč, ki so posledica preutrujenosti, neustreznega znanja ali drugih negativnih vplivov. (človeški faktor)

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 90

5.2.6. Notranji red

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor zajema predvsem preverjanje:

- Izvajanja in spoštovanja notranjega reda v železniškem prometu
- Spoštovanja prepovedi drugih oseb za zagotavljanje varnosti železniškega prometa
- Spoštovanje omejitev dostopa in gibanja na železniškem območju

Cilji: Z nadzori povečati kulturo uporabnikov, zmanjšati vandalizem in z njimi povezanimi stroški, prav tako pa povečati varnost potnikov in ostalih udeležencev železniške infrastrukture. Z izvajanjem nadzora zagotoviti večjo varnost na in ob železniški progi ter na vlaku.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 65

5.2.7. Prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor zajema predvsem preverjanje:

- prevoza nevarnega blaga po železnicah, skladno z določili Zakona o prevozu nevarnega blaga in Pravilnika o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga (RID) pri prevoznikih, pošiljateljih in prejemnikih,
- OVKN, ki sodelujejo pri prevozu nevarnega blaga v železniškem prometu,
- izpolnjevanja predpisanih pogojev za železniška vozila pri prevozu nevarnega blaga,
- ustreznosti priprave nevarnega blaga in dokumentacije za prevoz.

Cilji: Zagotoviti varen prevoz nevarnega blaga v železniškem prometu.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 10

5.2.8. Nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor zajema predvsem preverjanje:

- gradnjo in vzdrževanje industrijskih tirov in prog drugih železnic
- varnosti na industrijskih tirih in progah drugih železnic
- posegov v progovni in varovalni progovni pas ob industrijskem tiru in progah drugih železnic
- vzdrževanja in ukinjanja cepišč industrijskih tirov
- poslovnika industrijskega tira ali proge druge železnice

Cilji: Zagotoviti varnost na industrijskih tirih in progah drugih železnic, ter varno prehajanje iz industrijskega tira na javno železniško infrastrukturo in obratno.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 10

Načrtovano število vseh pregledov na področju železniškega prometa je 330.

5.3 INŠPEKCIJA ZA ŽIČNIŠKE NAPRAVE IN SMUČIŠČA

Na področju žičniških naprav in smučišč v okviru svojih pristojnosti, inšpekcija opravlja nadzor nad izvajanjem določb Zakona o žičniških napravah za prevoz oseb (ZŽNPO, Uradni list RS, št. 126/03, 56/13, 33/14 in 200/20) in Zakona o varnosti na smučiščih (ZVSmuč-1, Uradni list RS, št. 44/16) ter podzakonskimi predpisi, pripadajočimi tehničnimi standardi in normativi. Inšpekcijski nadzor se izvaja predvsem nad upravljavci žičniških naprav in smučišč.

5.3.1. Žičniške naprave

Inšpekcijski nadzor žičniških naprav poteka skozi celotno leto. Z novimi žičniškimi napravami, ki so pridobile uporabna dovoljenja in so pričela z obratovanjem že ob koncu leta 2023, se povečuje tudi obisk smučišč in posledično tudi uporaba in obratovanje ostalih žičniških naprav, ki so vendarle zastarele, toda v zadovoljivem stanju. Z razvojem poletnega turizma se obratovanje žičniških naprav podaljšuje tudi v poletno sezono.

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor žičniških naprav zajema preverjanje:

- gradnje, obnove in vzdrževalnih del,
- tehničnih standardov in normativov pri uporabi materialov ter upoštevanja toleranc pri vzdrževalnih delih,
- izvajanja varnostnih ukrepov v njihovem vplivnem območju,

- izvajanja strokovno tehničnih pregledov in obdobjih posebnih pregledov naprav ter njihovih elementov,
- opravljenih del in odprave pomanjkljivosti, ki jih ugotovijo pooblaščen organizacije
- nadzor usposobljenosti in psihofizičnega stanja osebja, ki izvaja obratovanje in vzdrževanje žičniških naprav

Cilji: Z inšpekcijskimi nadzori upravljavcev je potrebno zagotoviti ustrezno varnost smučarjev in drugega osebja pri prevozih z žičniškimi napravami, kar posledično pomeni zmanjšanje možnosti za kakršnekoli nesreče na žičniških napravah.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 120

5.3.2. Smučišča

Inšpekcijski nadzor smučišč v zimskem času je vsekakor pomemben del zagotavljanja varnosti na smučiščih, vendar je obseg teh nadzorov zaradi nepredvidljivih vremenskih razmer zelo težko načrtovati. Za nadzor na smučiščih so skladno z Zakonom o varnosti na smučiščih pristojni policija, inšpektorat, pristojen za notranje zadeve, inšpektorat, pristojen za žičniške naprave in smučišča in zdravstveni inšpektorat, vsak v obsegu svojih pristojnosti.

Obseg nadzora: Inšpekcijski nadzor smučišč inšpektorja za žičniške naprave in smučišča obsega preverjanje:

- ukrepov določenih v dovoljenjih za obratovanje,
- zavarovanja neprilagojenih mest,
- varovanja pred plazovi,
- urejenosti in označenosti smučarskih prog in smučišč,
- organiziranega poučevanja smučanja,

Cilji: Z inšpekcijskimi nadzori upravljavcev je potrebno zagotoviti ustrezno varnost smučarjev in drugega osebja na smučiščih, kar posledično pomeni manjše število različnih nesreč na smučiščih.

Načrtovano število inšpekcijskih pregledov: 60

Načrtovano število vseh pregledov na področju žičniških naprav in smučišč je 180.

Tabelarni prikaz inšpekcijskih pregledov v letu 2022 po področjih:

Področje nadzora	Število inšpekcijskih pregledov
INŠPEKCIJA ZA CESTE	1100
Vzdrževalna dela na cestah	75
Varstvo javnih cest	250
Predori	0
Priključki na državne ceste	80
Zapore cest	120
Obveščanje in oglaševanje ob državnih cestah	270
Prometna signalizacija, prometna oprema in naprave ter ukrepi za umirjanje prometa	135

Zagotavljanje preglednosti na državnih cestah	150
Varna uporaba ceste	20
INŠPEKCIJA ZA ŽELEZNIŠKI PROMET	330
Zaščita proge	60
Izvajanje gradenj, nadgradenj, obnov in odstranitvev objektov	50
Prometna signalizacija	40
Tirna vozila	5
Pogoji za opravljanje dela strojevodij in OVKN, ki niso opredeljeni v TIS	90
Notranji red	65
Nadzor nad industrijskimi tiri in progami drugih železnic	10
Prevoz nevarnega blaga po železnici	10
INŠPEKCIJA ZA ŽIČNIŠKE NAPRAVE IN SMUČIŠČA	180
Žičniške naprave	120
Smučišča	60
SKUPNO ŠTEVILO:	1550

Ocenjuje se, da bo v letu 2024 na podlagi prijav delež izvedenih inšpekcijskih pregledov v Inšpekciji za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča do 40%.

5.4 OSTALO

5.4.1. Usmerjeni in sistematični nadzori Inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča

Na področjih, na katerih so bile s strani inšpekcije za ceste, železniški promet, žičniške naprave in smučišča v preteklih obdobjih zaznane večje nepravilnosti se v letu 2024 načrtujejo sistematično usmerjeni nadzori.

Inšpektorji za ceste bodo opravili v letu 2024:

- poostren inšpekcijski nadzor nad zaporami cest ob vzdrževalnih in drugih delih s spremljajočimi delnimi in popolnimi zaporami na avtocestah in drugih državnih cestah,
- nadzor izvajanja ukrepov za zagotavljanje varnosti enoslednih vozil po zaključku zimske službe
- nadzor objektov za oglaševanje skladno z 147. členom ZCes-2, kjer je uporaba objektov prepovedana

Inšpektorji za železniški promet bodo opravili v letu 2024:

- poostren inšpekcijski nadzor ustreznosti zaščitnih profilov na NPr elektrificiranih prog in nadvozih
- nadzor OVKN – preverjanje psihofizičnega stanja OVKN po Zakonu o varnosti v železniškem prometu,
- nadzor nad razporedi in delovnimi časi med izmenama
- nadzor nad izvajanjem varovanj delovnih skupin pri vzdrževanju in nadgradnjah
- nadzor nad industrijskimi tiri

Inšpektorja za žičniške naprave in smučišča bosta opravila v letu 2023:

- poostren inšpekcijski nadzor smučišč med šolskimi zimskimi počitnicami po Zakonu o varnosti na smučiščih
- nadzor obratovanja žičniških naprav v poletnem času (poletni gorski turizem)
- nadzor psihofizičnega stanja oseb, ki izvajajo prevoz z žičniškimi napravami, nadzor podsistemov in varnostnih elementov žičniških naprav

Izvajanje teh inšpekcijskih nadzorov je že vključeno v posamezna področja v točkah 5.1, 5.2 in 5.3 tega načrta.

6 SKUPNE AKCIJE Z DRUGIMI DRŽAVNIMI ORGANI

V okviru Inšpekcijskega sveta so v letu 2024 načrtovane skupne akcije inšpekcijskega nadzora različnih inšpekcij. V nadaljevanju so navedene tiste, v katere bo vključen tudi IRSI.

Inšpektorat se bo udeležil tudi drugih morebitnih aktivnosti, ki bodo naknadno načrtovane v okviru regijskih koordinacij ali medsebojnih dogovorov med posameznimi inšpekcijami.

Naslov akcije	Področje nadzora	Sodelujoči	Opomba
Nadzor prevozov blaga in potnikov v cestnem prometu	Zagotavljanje varnosti v cestnem prometu in enakosti konkurenčnih pogojev.	IRSI, FURS, Policija, IRSD	V letu 2024 se načrtuje 4-5 skupnih nadzorov na mesec. Tudi v programu aktivnosti ReNPVCP.
Nadzor prevozov šoloobveznih otrok	Zagotavljanje varnosti v cestnem prometu in tehnična brezhibnost vozil.	IRSI, IRSOE, Policija	Načrtujejo se nadzori ob zaključku tekočega in pričetku prihodnjega šolskega leta
Nadzor gradbišč in delovišč na železniškem območju	Zagotavljanje varnosti na gradbiščih in deloviščih ter ugotavljanje skladnosti gradnje	IRSI, IRSD, AŽP-VO	Načrtujejo se nadzori na večjih aktualnih gradbiščih na železniškem območju

Patricija Furlan Fon
Glavna inšpektorica